

OMAVALVONTAOHJEISTUS TERVEYDENSUOJELULAIN 13 §:N MUKAISILLE ILMOITUSVELVOLLISUUDEN ALAISILLE TOIMIJOILLE

Toiminnanharjoittajalla on terveydensuojelulain 763/1994 2 §:n mukaan velvollisuus tunnistaa toimintansa terveysriskit, toimia riskien hallitsemiseksi ja seurata niihin vaikuttavia tekijöitä sekä estää terveyshaittojen syntymistä mahdollisuuksien mukaan. Terveyshaittaa aiheuttavien riskien tunnistamista ja niihin vaikuttavien tekijöiden seuraamista kutsutaan omavalvonnaksi.

- 1. Tunnista toimintaan liittyvät riskit**
- 2. Seuraa niihin vaikuttavia tekijöitä**
- 3. Estä terveyshaittojen syntyminen**

Omavalvontavelvoite koskee terveydensuojelulain 13 §:n mukaisen ilmoitusvelvollisuuden alaisia toimintoja ja muita elinympäristöön vaikuttavan toiminnan harjoittajia, kuten päiväkoteja, kouluja, sosiaalihuollon toimintayksiköitä, majoitusliikkeitä, kauneushoitoloita, uimahalleja ja uimarantoja.

Ilmoitusvelvolliset toiminnot

- päiväkodit, kerhot, nuorisotilat, sisäleikkipaikat/leikkipuistot
- koulut ja oppilaitokset
- sosiaalihuollon toimintayksiköt ja vastaanottokeskukset
- kauneushoitolat ja muu ihonkäsittely
- tatuointi- ja lävistysliikkeet
- solariumliikkeet
- majoitustilat
- liikuntatilat ja kuntosalit
- yleiset saunat
- uimahallit ja muut yleiset uima-allastilat
- uimarannat

Toiminnanharjoittajan tulee voida esittää, miten toimintaan vaikuttavat riskit on tunnistettu, miten niiden vakavuus on arvioitu ja mitä riskien hallintakeinoja toiminnanharjoittaja ja työntekijät ovat ottaneet käyttöön. Tätä tarkoitusta varten toiminnanharjoittajan on hyvä laatia omavalvontasuunnitelma. Toimivalla omavalvonnalla voidaan ennaltaehkäistä terveyshaittoja havaitsemalla puutteita sisäympäristössä tai toimintatavoissa ja korjaamalla oma-aloitteisesti havaitut puutteet.

On suositeltavaa laatia kirjallinen omavalvontasuunnitelma, jotta se on kaikkien luettavissa, käytettävissä ja hyödynnettävissä toiminnan ylläpitämisessä sekä kehittämässä. Kirjallinen omavalvontasuunnitelma on myös hyvä työkalu esimerkiksi henkilökunnan perehdyttämistä varten. Omavalvontasuunnitelmassa voi hyödyntää jo valmiiksi olemassa olevia suunnitelmia ja ohjeistuksia. Alla on kuvattuna esimerkki omavalvonnan aihealueista.

1. Toiminta

- Toiminnan kuvaus ja tilat
 - Tiloissa tarjottava toiminta/palvelu
 - Toiminta-ajat
 - Henkilömäärät
 - WC-istuinten ja vesipisteiden määrät
 - Siivous- ja pyykkihuolto
 - Toiminnassa käytettävät laitteet
 - Työvälineiden sterilointi
 - Työvälineiden ja pintojen desinfiointi
- Tilojen terveydelliset olosuhteet
 - Fysikaaliset
 - Ilmanvaihto, lämpöolot, melu ja valaistus
 - Kemialliset ja biologiset
 - Rakenteiden ja toiminnan vaikutukset sisäilmaan/sisäilman epäpuhtaudet
 - käytetyt pesuaineet ja niiden aiheuttamat hajut

2. Toiminnan riskitekijät

- Sijainti ja ympäristö
- Toiminnot, joihin sisältyy terveystarve
- Herkät väestö- ja riskiryhmät
- Toiminnassa ja tiloissa tapahtuvat muutokset
- Huoneiston korjaustarpeet
- Pintojen ja tilojen helposti puhtaana pidettävyys
- Haittaeläimet

3. Riskitekijöiden ennaltaehkäisy

- Toiminta ja tilojen riittävyys sekä soveltuvuus toimintaan nähden
- Henkilökunnan perehdytys ja asiakkaiden ohjeistus
- Sidosryhmien välinen yhteistyö ja viestintä
- Tilojen ylläpito
 - Tilojen siisteys, järjestys ja hygieenisuus
 - Siivoussuunnitelma ja sen toteutumisen seuranta
 - Huoltosuunnitelmat kiinteistöön ja teknisiin laitteisiin liittyen
 - Ilmanvaihtolaitteiden nuohous ja puhdistus
 - Tilojen korjaukset/toimivuus
 - Toiminnassa käytettävien laitteiden toimivuuden seuranta
- Sisäilmaongelmissa toimiminen ja milloin on syytä epäillä sisäilmaongelmaa
- Epidemioihin ja muihin häiriötilanteisiin varautuminen
- Haittaeläinten torjunta

Lisätietoja

ymparistoterveys@jyvaskyla.fi

Käyntiosoite: Rakentajantalo, Hannikaisenkatu 17

Postiosoite: PL 233, 40101 JYVÄSKYLÄ

<https://www.jyvaskyla.fi/ymparisto/ymparistoterveys>

päivitetty 21.2.2022

JYVÄSKYLÄ

